

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Åklagare

Kammaråklagare Magnus Nilsson
Lokal åklagare i Gällivare, Åklagarkammaren i Luleå

Målsägande

1. Målsägande A

Ombud och målsägandebiträde:
Advokat Vera Gärdemalm
Advokatbyrån Vera Gärdemalm
Hjalmar Lundbohmsvägen 52
981 31 Kiruna

2. Målsägande B

Ombud och målsägandebiträde:
Advokat Vera Gärdemalm
Advokatbyrån Vera Gärdemalm
Hjalmar Lundbohmsvägen 52
981 31 Kiruna

Tilltalad

Nils Ante Somby, 840166-1916
Frihetsberövande: Häktad
Vajamonkenjarga
9730 Karasjokk
Norge
Medborgare i Norge

Ombud och offentlig försvarare:
Advokat Bengt Gustafsson
Kiruna Advokatbyrå
Box 22
981 21 Kiruna

DOMSLUT

Begångna brott

1. Grov våldtäkt

Lagrum

6 kap 1 § 4 st brottsbalken

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 23	Lasarettgatan 22	0970-758 00	0970-758 49	måndag - fredag
982 21 Gällivare		E-post: gällivare.tingsratt@dom.se		09:00 - 12:00 13:00 - 15:00

2. Våldtäkt 6 kap 1 § 3 st brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 4 år

Skadestånd

1. Nils Ante Somby ska utge skadestånd till målsägande A med 43.000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 februari 2011 till dess betalning sker.
2. Nils Ante Somby ska utge skadestånd till målsägande B med 78.000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 februari 2011 till dess betalning sker.
3. Nils Ante Somby ska solidariskt med Anders Nils Gaup 850181-5073 utge skadestånd till målsägande B med 4.825 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 22 mars 2011 till dess betalning sker.

Häktning m.m.

Nils Ante Somby ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) skall bestå beträffande uppgifterna om målsägande och för innehållet i följande handlingar i målet: Aktbilagorna 10-11, 17-18, 20-21, 23-26, 34-35 (såvitt rör uppgift om målsägande), 40-41, 46, 47 (utom sid 7-8, 17-18 samt 67 och följande), 48 (utom sid 16-17, 32, 34, 40 samt sid 150 och följande), 49 (såvitt angår uppgift om målsägande), delgivningskvitton till aktbilagorna 58 och 63, aktbilagorna 86-89, 90 (såvitt avser uppgift om målsägande), 93 (såvitt avser uppgift om målsägande) och 94.
2. Sekretess skall gälla för bilagorna 1-3 till denna dom.
3. Sekretessen skall bestå för samtliga uppgifter i ljud- och bildupptagningar av förhör vid förhandling i målet, utom såvitt de redovisats i offentlig del av denna dom.
4. Sekretess gäller för uppgifterna i målhanteringssystemet Vera i avseenden motsvarande vad som angetts under punkterna 1-3.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Bengt Gustafsson tillerkänns ersättning av allmänna medel, efter korrigerig av belopp för tidsspillan, med 126.536 kr. Av beloppet avser 76.956 kr arbete, 16.679 kr tidsspillan, 7.594 kr utlägg och 25.307 kr mervärdesskatt.

2. Vera Gärdemalm tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde, efter justering av belopp för tidspillan, med 108.213 kr. Av beloppet avser 69.960 kr arbete, 7.438 kr tidspillan, 9.173 kr utlägg och 21.642 kr mervärdesskatt.
  3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Åklagare

Kammaråklagare Magnus Nilsson
Lokal åklagare i Gällivare, Åklagarkammaren i Luleå

Målsägande

Målsägande B

Ombud och målsägandebiträde:
Advokat Vera Gärdemalm
Advokatbyrån Vera Gärdemalm
Hjalmar Lundbohmsvägen 52
981 31 Kiruna

Tilltalad

Anders Nils Gaup, 850181-5073
Frihetsberövande: Häktad
Bredbuktnes
9520 Kautokeino
Norge
Medborgare i Norge

Offentlig försvarare:

Advokat Magnus Mühler
Advokatbyrån Kaiding kommanditbolag
Box 174
982 22 Gällivare

DOMSLUT

Begångna brott

Våldtäkt

Lagrum

6 kap 1 § 2 st brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 2 år

Skadestånd

1. Anders Nils Gaup ska utge skadestånd till målsägande B med 78.000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 februari 2011 till dess betalning sker.
2. Anders Nils Gaup ska solidariskt med Nils Ante Somby 840166-1916 utge skadestånd till målsägande B med 4.825 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 22 mars 2011 till dess betalning sker.

Häktning m.m.

Anders Nils Gaup ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) skall bestå beträffande uppgifterna om målsägande och för innehållet i följande handlingar i målet: Aktbilagorna 10-11, 17-18, 20-21, 23-26, 34-35 (såvitt rör uppgift om målsägande), 40-41, 46, 47 (utom sid 7-8, 17-18 samt 67 och följande), 48 (utom sid 16-17, 32, 34, 40 samt sid 150 och följande), 49 (såvitt angår uppgift om målsägande), delgivningskvitton till aktbilagorna 58 och 63, aktbilagorna 86-89, 90 (såvitt avser uppgift om målsägande), 93 (såvitt avser uppgift om målsägande) och 94.
2. Sekretess skall gälla för bilagorna 1-3 till denna dom.
3. Sekretessen skall bestå för samtliga uppgifter i ljud- och bildupptagningar av förhör vid förhandling i målet, utom såvitt de redovisats i offentlig del av denna dom.
4. Sekretess gäller för uppgifterna i målhanteringssystemet Vera i avseenden motsvarande vad som angetts under punkterna 1-3.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Magnus Mühler tillerkänns ersättning av allmänna medel, efter korrigering av öresavrundning för mervärdesskatt med 119.272 kr. Av beloppet avser 69.143 kr arbete, 21.700 kr tidspillan, 4.575 kr utlägg och 23.854 kr mervärdesskatt.
  2. Beträffande ersättning till målsägandebiträdet se domslut beträffande Nils Ante Somby.
  3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup döms för brott enligt följande.

1. Våldtäkt

Nils Ante Somby har den 5 februari 2011 någon gång mellan kl 02.00 och 04.00 i en stuga på Notuddens camping i Jokkmokk otillbörligen utnyttjat att målsäganden A på grund av sömn befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd och sålunda genomfört en sexuell handling genom att föra in sina fingrar i målsägandens slida och röra fingrarna i slidan, vilket med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är att jämföra med samlag.

Lagrums: 6 kap 1 § 2 st brottsbalken

2. Grov våldtäkt

Nils Ante Somby har den 5 februari 2011 någon gång mellan kl 05.00- 06.00 i en stuga på Notuddens camping i Jokkmokk otillbörligen utnyttjat att målsäganden B inledningsvis på grund av sömn befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd och sålunda genomfört samlag med henne och därefter då målsäganden vaknat med våld bestående i att han med sin ena arm tryckt och hållit hennes rygg mot sängen, betvingat henne genom att ligga över henne med sin kropp, slita henne i håret och fortsatt genomföra samlaget varefter Nils Ante Somby fortsatt hålla fast henne i midjan med sina händer och med sina ben runt hennes ben och trycka ner hennes huvud mot en madrass samtidigt som Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup tillsammans och i samförstånd genomfört vaginala och anala samlag med målsäganden samt Anders Nils Gaup fört in sina fingrar i målsägandens anal, vilket med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är att jämföra med samlag. Brottet är att anse som grovt eftersom fler än en gärningsman förgripit sig på målsäganden.

Lagrums: 6 kap 1 § 4 st brottsbalken

Målsägande A har yrkat att Nils Ante Somby skall förpliktas att till henne betala skadestånd med 80 000 kr, jämte ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 5 februari 2011 tills betalning sker. Av beloppet har 75 000 kr angetts avse kränkning och 5 000 kr sveda och värk (psykiskt lidande av övergående natur).

Målsägande B har yrkat att var och en av Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup skall förpliktas att till henne betala skadestånd med 80 000 kronor, jämte ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 5 februari 2011 tills betalning sker. Av respektive belopp har 75 000 kr angetts avse kränkning och 5 000 kr sveda och värk (psykiskt lidande av övergående natur och fysiskt lidande).

Målsägande B har dessutom yrkat att Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup skall till henne utge ersättning för förlorad arbetsinkomst i samband med sjukskrivning med sammanlagt 15 027 kr 40 öre, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för huvudförhandlingens inledande den 22 mars 2011.

Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup har hållits anhållna och häktade sedan den 5 februari 2011.

DOMSKÄL

Bakgrund

Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup kom till Jokkmokk torsdagen den 3 februari 2011 för att besöka Jokkmokks marknad. Tillsammans med Jovsset Henrik Gaup och Nilas Mikael Gaup (inga nära släktingar till Anders Nils Gaup) hade de hyrt en stuga på Notuddens camping utanför Jokkmokk. På kvällen den 4 februari 2011 gick Nils Ante Somby och Jovsset Henrik Gaup till en revyföreställning på Östra Skolan. Där träffade de målsägande A, som de var bekanta med sedan tidigare. A och Nils Ante Somby kände enligt A:s uppgift varandra ytligt sedan påsken 2005 medan A och Jovsset Henrik Gaup är närmare bekanta och ofta träffats i Kautokeino. A, som är engagerad i en samisk organisation, hade vissa uppgifter i anslutning till föreställningen. Hon bodde under

marknaden i Anja Näggas lägenhet i Jokkmokk. A, Nils Ante Somby och Jovsset Gaup satt tillsammans under revyforeställningen. Efteråt gick A på samedansen på Folkets Hus. Där träffade hon på Jovsset Henrik Gaup och i samband med dansens slut kl 01.00 även Nils Ante Somby. Tillsammans for dessa tre i taxi till stugan på Notuddens camping. Där inträffade sedan det som föranlett åtalet under åtalspunkten 1.

Målsägande B (19 år) kom tillsammans med Isabell Blind och Paulina Sikku till Jokkmokk fredagen den 4 februari 2011. De skulle bo på Bokenskolan. Efter att ha vistats där gick de till samedansen, dit de kom ungefär 15 minuter innan dansens slut. B och Paulina Sikku, som tappat bort Isabell Blind, och ytterligare ett par flickor, åkte sedan runt i en limousin ett tag. Efter bilfärden gjordes ett besök på Statoil där Paulina Sikku kom från sällskapet. B kom sedan till en fest i ett hus i Jokkmokk, där Isabell Blind befann sig. Efter festen hamnade B och Isabell Blind i en taxi i vilken fanns Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup. Dessa hade under kvällen först varit på en ”förfest” i Jokkmokk och sedan varit på samedansen innan de gått till den nämnda festen i huset i Jokkmokk. Taxifärden gick först till Statoil bensinstation där man skulle handla mat. Taxifärden fortsatte sedan till stugan på Notuddens camping. När sällskapet kom fram dit hade målsägande A redan lämnat stugan. Nu inträffade det som föranlett åtalet under åtalspunkten 2.

Tingsrätten har tagit del av skiss och fotografier av den aktuella stugan.

Innanför ytterdörren finns en hall och från den leder en dörr in till en toalett och en annan dörr in till själva stugan. Längs väggen till höger om dörren står två våningssängar efter varandra. I hörnet diagonalt över rummet från dörren sett står en soffa/säng. I stugan finns även ett köksbord med stolar.

Åtalspunkten 1

Nils Ante Somby har förnekat gärningen. Han har vidgått att han haft sexuellt umgänge med målsägande A men har påstått att detta varit frivilligt från hennes sida.

Nils Ante Somby har med hänvisning till sin inställning i ansvarsdelen bestritt bifall till skadeståndsyrkandet och endast vitsordat den av A begärda röntan som i och för sig skälilig.

Målsägande A har berättat att när de kom till stugan satte sig alla tre vid bordet. Nils Ante Somby sade att han inte ville ha någon fest i stugan, för då skulle ”hela Jokkmokk” komma dit och ”krascha” stugan och de skulle inte få hyra där nästa år. Han drog för gardinerna och låste ytterdörren och sade att de inte skulle svara i telefon och om de svarade skulle de inte säga var de var. Det verkade logiskt. Nils Ante Somby gjorde i ordning en drink som B drack några klunkar av. Hon hade även med sig en egen starköl. Jovsset Henrik Gaup var trött och somnade flera gånger vid bordet. De satt och pratade lite innan Jovsset Henrik Gaup gick och lade sig i en säng. Nils Ante Somby och målsägande A satt kvar vid bordet och fortsatte prata. De pratade bland annat om hennes tidigare pojkvän. Nils Ante Somby verkade var en normal och ”juste” kille, B tänkte att det hon hade hört om honom kanske var fel. Nils Ante Somby har ett rykte om sig att vara en kille man inte bör beblanda sig med.

A:s fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 2*

A har om det fortsatta händelseförloppet berättat att hon bad Nils Ante Somby om numret till taxi, för hon ville åka därifrån. A satte sig på en stol vid sängen och Nils Ante Somby bad henne att komma och lägga sig igen. När A ringde taxi tutade det upptaget. Hon visste inte vad hon skulle göra. Hon gick ut ur stugan och ringde till sin väninna Sara Kemi Nutti. Hon berättade vad som hade hänt och att hon inte fick tag på någon taxi och frågade vad hon skulle göra. Sara Kemi Nutti sade att hon

skulle gå från Notudden in till Jokkmokk. Hon gick in och hämtade sin yllesjal och vantar och gick mot Jokkmokk. Klockan var då 04.30. På vägen ringde hon till Marja Påve och berättade vad som hade hänt. När hon vid kl 05.00 kom fram till Anja Näggas lägenhet, där hon bodde, berättade hon även för Anja Nägga vad som hade hänt.

A har tillagt att hon först inte tänkte anmäla händelsen eftersom hon inte tyckte att det var värt det. Hon visste att det inte fanns några vittnen och att ord står mot ord. Hon är känd inom det samiska samhället och tycker därför att situationen känns ännu mer jobbig. Hon kände att hon inte skulle orka med ”cirkusen”. Klockan åtta på kvällen efter skickade hon ett sms till Jovsset Henrik Gaup och frågade var han var. Han ringde då upp henne och sade att de hade haft problem i stugan, som var avspärrad av polisen. Hon trodde först att det kunde ha något att göra med narkotika. Jovsset Henrik Gaup frågade henne vad som hade hänt henne kvällen innan efter att han hade somnat. Hon berättade för honom vad som hade hänt och Jovsset Henrik Gaup sade att två flickor hade kommit till stugan efter att A hade lämnat den och att något liknande då hade hänt. När A hörde att även en annan flicka hade blivit utsatt för något liknande i samma stuga bestämde hon sig för att berätta för polisen vad hon hade varit med om i hopp om att det kunde stärka den andra flickans berättelse. A är inte bekant med den andra flickan.

A har vidare om sin bekantskap med Nils Ante Somby berättat att hon träffade Nils Ante Somby på en festival i Kautokeino hösten 2005. De kysstes vid det tillfället. Hon kände dock att hon inte ville och han höll då kvar henne i ett hårt grepp. Hon fick slita sig loss med våld. Sedan det tillfället har hon försökt undvika honom så gott hon har kunnat.

A har slutligen angivit att hon efter händelsen har känt sig väldigt upprörd och ledsen. Hon kunde inte gå till sitt arbete den första veckan. Hon har klandrat sig själv för att hon hamnade i Nils Ante Sombys sällskap. Hon har haft samtal med en

kurator eller psykolog efter händelsen och hon tycker fortfarande att det är tungt psykiskt.

När *Nils Ante Somby* hörts över åtalet i denna del har han berättat i huvudsak att efter revy föreställningen hade det varit meningen att han och Jovsset Henrik Gaup skulle gå ut och äta med målsägande A och hennes vänner. Det dröjde emellertid så länge att han och Jovsset Henrik Gaup i stället gick till öltältet. Därifrån gick de till en ”förfest”, dit även Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup kom efter en stund. Därifrån gick de till samedansen. Efter dansens slut bestämde sig han, Jovsset Henrik Gaup och A för att åka till stugan på Notuddens camping. Jovsset Henrik Gaup var trött. Nils Ante Somby hade sprit där som han ville dricka, eftersom han hade druckit väldigt lite under kvällen och var nykter. Tanken var att fortsätta vidare till någon fest. A följde med för hon också ville festa. I taxin till campingen somnade Jovsset Henrik Gaup och de väckte honom när de kom fram och gick in i stugan. De satte sig vid bordet. Nils Ante Somby drog inte för gardinerna, dessa vad fördragna sedan tidigare. Inte heller låste han ytterdörren. De hade inte suttit länge vid bordet, 5-10 minuter, förrän Jovsset Henrik Gaup somnade. Nils Ante Somby och A väckte honom och han tog av sig kolten och gick och lade sig.

Nils Ante Sombys fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 2*.

Nils Ante Somby har om det fortsatta händelseförloppet berättat att A frågade Nils Ante Somby om numret till taxi och fick det. Nils Ante Somby vet inte om A fick tag på taxi, men hon ringde. A gick ut och Nils Ante Somby såg inte henne efter det. Han tog själv av sig kolten och lade sig att sova.

Nils Ante Somby har för övrigt gjort gällande att målsägande A varit ute efter att smutskasta honom, till exempel genom att hon berättat att hon trodde det kunde vara fråga om narkotikabrott när hon fick veta att stugan på campingen var avspärrad av polisen. Eftersom A sagt att situationen är jobbig för henne har Nils

Ante Somby för sin del anfört att det är den även för honom och hans familj, då hans far är en offentlig person.

Jovsset Henrik Gaup, som i denna del hörts som vittne på åklagarens begäran, har berättat att han, A och Nils Ante Somby hade det trevligt i stugan efter att de kommit dit. De var på bra humör och gjorde drinkar. Jovsset Henrik Gaup blev trött och gick och lade sig. Nils Ante Somby och A satt då kvar vid bordet, skrattade och resonerade och hade roligt. Nils Ante Somby berättade om något äventyr. Det tog en stund innan Jovsset Henrik Gaup somnade. Han kände sedan att A lade sig bredvid honom. Han sov inte så hårt. Han vaknade efter någon timme och då var inte A kvar i stugan. Det var då andra personer kom in.

Jovsset Henrik Gaup har vidare berättat att han inte minns vilken kontakt han hade med A under lördagen. På söndagen hade de telefonkontakt innan de sedan träffades i anslutning till polisförhör.

Jovsset Henrik Gaup har även uppgett att han har en hjärtlig relation med A. De bor i närheten av varandra och träffas ofta.

På åklagarens begäran har vidare Sara Kemi Nutti, Marja Påve och Anja Nägga hörts som vittnen. De har berättat i huvudsak följande.

Sara Kemi Nutti: Hon är en av A:s äldsta och bästa vänner. A ringde och väckte henne. Sara Kemi Nutti vet inte hur mycket klockan var. A lät upprörd. Hon berättade att hon hade vaknat av att Nils Ante Somby tog på henne. Hon berättade inte var han hade tagit på henne men Sara Kemi Nutti förstod av hennes sätt att säga det att det varit på ett sätt A inte hade önskat.

Sara Kemi Nuttis fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 2*.

Sara Kemi Nutti har vidare berättat A sade till Sara Kemi Nutti att hon inte hade fått tag på någon taxi och Sara Kemi Nutti sade då att A var tvungen att gå därifrån. Sara Kemi Nutti uppfattade inte A som särskilt berusad. När Sara Kemi Nutti sedan träffade A någon gång på lördagen fick hon veta att Nils Ante Somby hade tagit på henne innanför hennes trosor.

Om A:s relation till Jovsset Henrik Gaup och Nils Ante Somby har Sara Kemi Nutti berättat att hon förstod att A och Jovsset Henrik Gaup höll på att bli goda vänner. A pratade mycket om honom under hösten och vintern och vid de två tillfällen som Sara Kemi Nutti hälsade på hos A kom han och hälsade på. Hon skulle beteckna deras relation som en flirt. A och Nils Ante Somby känner varandra för att de har gemensamma vänner. De har ingen närmare relation.

Marja Påve: Hon var på en efterfest i Jokkmokk när A ringde till henne. Klockan var runt fem eller sex på morgonen. Hon hade druckit en del alkohol och var berusad men tycker att hon har bra minnesbilder. A sade att hon var gående på väg in mot Jokkmokks samhälle.

Marja Påves fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 2*.

Marja Påve har tillagt att hon talade med A lite senare när A hade kommit till lägenheten i Jokkmokk. De träffades senare på lördag eftermiddag. A var då arg och hade börjat förstå vad som hade hänt henne. Hon var även skärrad.

Anja Nägga: A bodde hemma hos henne och kom till lägenheten runt klockan fyra eller fem på lördagsmorgonen. Anja Nägga halvsov. Hon märkte direkt att det hade hänt något. A sade att hon var väldigt förbannad och att det var tur att hon hade fått gå av sig lite ilska.

Anja Näggas fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 2*.

Anja Nägga har vidare berättat att A sade att hon hade försökt få tag på taxi men det hade inte gått, så hon hade gått hem. På morgonen berättade A att Nils Ante Somby hade haft händerna innanför hennes trosor. Anja Nägga vet inte om de pratade om hur A skulle hantera situationen. A sade att hon skulle prata med Jovsset Henrik Gaup. Anja Nägga tror att A berättade det som hänt för denne i telefon först på kvällen, men hon ville egentligen inte tala om det på telefon. När Anja Nägga träffade A efter att hon hade fått höra om vad som hänt den andra flickan stöttade de alla henne att anmäla händelsen.

I målet har åberopats samtalslistor till utredning av tidpunkter för relevanta telefonsamtal. Av dessa framgår att A den 5 februari 2011 haft telefonsamtal med Marja Påve och Sara Kemi Nutti med början kl 04.26.

Tingsrättens bedömning i skuldfrågan

För våldtäkt döms enligt 6 kap 1 § 1 st brottsbalken den som genom misshandel eller annars med våld eller genom hot om brottslig gärning tvingar en person till samlag eller till att företa eller tåla en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag. Detsamma gäller enligt 2 st i samma lagrum den som med en person genomför ett samlag eller en sexuell handling som är jämförlig med samlag genom att otillbörligt utnyttja personen på grund av medvetlöshet, sömn, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada eller psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i ett hjälplöst tillstånd.

Som framgått av A:s och Nils Ante Sombys berättelser har A i målet påstått att hon sovit och vaknat och att Nils Ante Somby då rört ett finger inne i hennes slida. Nils Ante Somby har å andra sidan påstått att han berört A med ett finger vid hennes slidöppning och detta föregåtts av gemensamma kyssar och smekningar. Parterna har således lämnat helt olika uppgifter om vad som förekommit. Någon annan egentlig bevisning om vad som förekommit finns inte. Detta är ofta fallet vid påstådd brottslighet av det här slaget.

Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 2009 sid. 447 uttalat att för fällande dom i ett mål om sexualbrott krävs, liksom i brottmål i övrigt, att domstolen genom den utredning som förebringats i målet finner att det har blivit ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade är skyldig till gärningen. Det är således inte tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig än den tilltalades. Ett åtal är i mål om sexualbrott lika lite som i något annat sammanhang styrkt genom att målsägandens och den tilltalades berättelser vägts mot varandra och målsägandens bedöms väga tyngre. Även om direkta vittnesiakttagelser och teknisk bevisning saknas hindrar det ändå inte att bevisningen kan befinnas tillräcklig för en fällande dom. En alltigenom trovärdig berättelse från målsäganden kan i förening med vad som framkommit i övrigt, till exempel om målsägandens beteende efter händelsen, vara tillräcklig för en fällande dom.

A har när hon lämnat sin berättelse inför tingsrätten förefallit trovärdig. Hon har varit återhållsam när hon lämnat sin berättelse. Den har varit logisk, klar och fullt förenlig med vad som framkommit i målet i övrigt. Man kan notera en sådan detalj som att A har berättat att Nils Ante Somby använt ett uttryck på engelska, ”sort of” när A frågat om Nils Ante Somby flyttat på henne. Nils Ante Somby har enligt vad Anders Nils Gaup berättat under åtalspunkten 2 använt ett uttryck på engelska i ett annat sammanhang, vilket styrker intrycket av att vad A berättat varit självupplevt. Det har inte heller framkommit något i målet som tyder på att A skulle ha någon anledning att av illvilja anklaga Nils Ante Somby för ett brott av detta slag. Som A även själv varit inne på är det dessutom knappast en behaglig upplevelse att uppträda som målsägande vid en brottsmisstanke av det här slaget, i synnerhet om man är känd i vidare kretsar på det sätt A förefaller vara, vilket talar mot att hennes uppgifter skulle vara uppbyggda eller överdrivna.

När det gäller Nils Ante Sombys berättelse har även han lämnat en berättelse som i det stora hela framstår som fullt godtagbar. Ett av frågetecknen i hans berättelse kan vara hans uppgift om att A först lagt sig i sängen bredvid Jovsset Henrik Gaup och

stigit upp två minuter senare för att fortsätta samvaron med Nils Ante Somby, trots att allt tyder på att A varit betydligt alkoholpåverkad och kan ha haft behov av att sova. I den delen framstår A:s uppgift, att hon somnat bredvid Jovsset Henrik Gaup, som hon känt bättre än Nils Ante Somby, som mer trovärdig.

A:s berättelse stöds av vittnesmålen med Sara Kemi Nutti, Marja Påve och Anja Nägga, som samtliga berättat hur A i direkt anslutning till händelsen berättat om den. Tingsrätten anser att vittnena varit trovärdiga och att det inte går att bortse från dessa vittnesmål.

Vid en sammanvägd bedömning av det som förekommit i målet i denna del anser tingsrätten att A:s berättelse, till vilken det finns viss stödbevisning i form av de tidigare nämnda vittnesmålen, bör läggas till grund för bedömningen av åtalet.

Det får därför anses styrkt att Nils Ante Somby natten mot den 5 februari 2011 mot A genomfört en sexuell handling genom att föra in åtminstone ett finger in i A:s slida och röra fingret i slidan medan A sov.

Den sexuella handlingen synes ha ägt rum i tiden fram till något efter kl 04.00, med hänsyn till att hon haft telefonkontakt med Marja Påve och Sara Kemi Nutti med början kl 04.26, och dessa kontakter enligt A:s berättelse skett kort tid efter den aktuella händelsen.

Enligt A:s berättelse har A tvingat Nils Ante Somby att avbryta sitt förfarande och han har inte gjort detta på en gång när A reagerat mot förfarandet. Dessförinnan synes Nils Ante Somby dessutom ha flyttat A från en säng till en annan och genom att dra ner strumpbyxor m.m. blotta hennes underliv. Hela förfarandet torde därför ha tagit viss tid i anspråk. Enligt A har Nils Ante Somby även sökt hålla kvar henne i sängen när hon velat lämna den. Det har inte framkommit att A skulle ha känt särskild smärta eller eljest blivit påverkad fysiskt.

Den aktuella sexuella handlingen liknar den som var aktuell i Högsta domstolens rättsfall NJA 2008 sid. 482 I. I det fallet dömdes en man för att ha fört fingrar in i målsägandens underliv medan hon sovit. Högsta domstolen fann att kvinnan befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd eftersom hon sovit och att kvinnan utsatts för en inte obetydlig penetrering av underlivet, vilket lett till viss smärta. Även om förloppet varit helt kortvarigt ansågs kränkningen av att utsättas för en sådan handling vara snarlik kränkningen av att utsättas för ett påtvingat samlag. Den sexuella handlingen ansågs med hänsyn till kränkningens art och övriga omständigheter vara jämförlig med samlag. Gärningen bedömdes därför som våldtäkt, men ansågs vara av det mindre allvarliga slag (mindre grovt) som avses i 6 kap 1 § 3 st brottsbalken.

Tingsrätten anser att det i detta fall är fråga om en sexuell handling mot en målsägande, som på grund av sömn befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd. Hon har utsatts för en inte obetydlig penetrering av underlivet. Även om det inte framkommit att målsäganden vållats smärta bör man beakta att det varit ett förfarande som pågått viss tid och krävt en mer påtaglig aktivitet från gärningsmannens sida; han har flyttat målsäganden från en säng till en annan och blottat hennes underliv. Dessutom har gärningsmannen fysiskt sökt att hindra målsäganden från att lämna sängen efter handlingen. Dessa omständigheter sammantagna gör att tingsrätten anser att målsäganden A utsatts för en kränkning som är jämförbar med kränkningen av att utsättas för ett påtvingat samlag. Nils Ante Sombys förfarande mot A bör därför bedömas som våldtäkt. Omständigheterna har emellertid sammantaget inte varit allvarigare än att gärningen kan anses ha varit mindre grov enligt 6 kap 1 § 3 st brottsbalken. Straffvärdet är emellertid under alla omständigheter påtagligt.

Åtalspunkten 2

Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup har förnekat gärningen. De har vidgått att de haft samlag med målsäganden B men har påstått att detta varit frivilligt från B:s sida. De har med hänvisning till sin inställning i ansvarsdelen bestritt bifall till det

enskilda anspråket. De har var för sig vitsordat 4 005 kr för förlorad arbetsinkomst och den av B begärda räntan som i och för sig skälig.

Målsägande B har berättat att när de satte sig i taxin efter festen de varit på bad de om att få skjuts till Bokenskolan. Nils Ante Somby och Nilas Mikael Gaup ville emellertid åka till Statoil, vilket de gjorde. B hade först satt sig i mitten i baksätet med Anders Nils Gaup på sin vänstra sida och Isabell Blind på sin högra sida. Hon tyckte att Anders Nils Gaup hade varit närgången under färden till Statoil och under uppehållet där bytte hon och Isabell Blind plats. När Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup kom tillbaka till bilen efter sitt besök på Statoil började Isabell Blind och Anders Nils Gaup att prata. Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup tyckte att flickorna skulle följa med på fest. B ville inte men Isabell Blind ville det och B tyckte inte hon kunde lämna sin kamrat och kom därför att följa med. De for alla fyra till stugan på Notuddens camping. När de kommit fram tyckte B att de kunde ta taxin tillbaka men Isabell Blind ville stanna, så de gick in i stugan. Klockan var då runt fyra på morgonen. Där inne satt Nils Ante Somby vid ett bord och en annan kille låg och sov i en säng.

Målsäganden B:s fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 3*.

B har vidare berättat att det då kom in en person i stugan, som hälsade på dem och presenterade sig. Han började sjunga. B och Isabell Blind gick ut ur stugan och till receptionen. Klockan var vid det laget 09.00-09.30. De lyckades fortfarande inte få tag på någon taxi trots att de ringde många gånger. När de stod utanför receptionen och rökte såg de emellertid en taxi som de stannade. De fick åka med den in till Bokenskolan i Jokkmokk. B ringde till sin pojkvän när hon hade kommit in i skolan och berättade vad som hade hänt. När hon pratade med sin pojkvän kom Paulina Sikku och såg att B grät. Paulina Sikku frågade vad som hade hänt. B orkade inte prata så hon gav telefonen till Paulina Sikku. B fick sedan hjälp av Paulina Sikku att ringa till polisen och de gick sedan till polisstationen.

B har tillagt att hon upplevde alla de vakna personerna i stugan som ”jättefulla”. De var högljudda och pratade och drack mycket. Hon hade inte själv druckit så mycket för hon var inte sugen på att festa. Hon lade inte märke till att någon person lämnade stugan. När de satt vid bordet pratade de andra mest samiska, vilket B inte förstår. Isabell Blind översatte åt henne ibland. I den säng där händelsen ägde rum fanns kudde och täcke. B såg inga klädeplagg i sängen. Det gick ungefär 20 minuter från det hon vaknade i sängen med Nils Ante Somby tills Anders Nils Gaup kom in i rummet och därefter tog det 5-10 minuter innan Isabell Blind avbröt pojkarna.

B har vidare berättat att hon blev chockad av händelsen och funderade på hur hon skulle ta sig därifrån. Hon tänkte att de kanske skulle ta i med hårdare tag om hon gjorde motstånd. När hon försökte göra motstånd tog ju Nils Ante Somby tag i hennes hår och då blev hon ännu mer rädd. Efter händelsen har hon haft ont i ryggen, hårbotten och i anus. Värken i ryggen satt kvar i två veckor. Värken i hårbotten i en månad och anus var svullet i en vecka. Hon hade problem med avföringen och ville inte gå på toaletten för att det gjorde så ont. Hon har inte kunnat arbeta fullt ut efter händelsen i sin anställning som personlig assistent. Hon har försökt men hon arbetar många nattsift och får då möjlighet att vila och då kommer det många tankar som hon inte klarar av. Hon har berättat för sin chef vad som har hänt och har inte behövt arbeta. Hon har inte fått någon sjukersättning. Hon sover vidare dåligt om nätterna. Hennes pojkvän får inte bli för närgången för då känner hon sig instängd. Hon har svårt för att vara ute och ha roligt med sina kamrater. Hon har haft samtal med en kurator och skall gå dit igen.

När Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup hörts över åtalet i denna del har de i huvudsak berättat följande.

Nils Ante Somby: Efter att A hade lämnat stugan (se åtalspunkten1) lade han sig. Han var inte trött. Han talade i telefon med Nilas Mikael Gaup och med Anders Nils Gaup. Han fick veta av Anders Nils Gaup att de var på väg till stugan tillsammans med två flickor. Han hörde så småningom oväsen utanför och förstod att de hade

kommit. Det hade då gått 15-30 minuter sedan målsäganden A hade lämnat stugan. Flickorna som Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup hade med sig var en ljushårig flicka, B, och en mörkhårig flicka. Den mörkhåriga flickan, Isabell Blind, hade Nils Ante Somby träffat utanför samedansen tidigare. Hon hade då kommit fram till honom och frågat om det var han som var Nils Ante Somby. De satte sig runt bordet, Nils Ante Somby, Anders Nils Gaup, Nilas Mikael Gaup och de två flickorna. Nils Ante Somby började prata med B på norska, eftersom de övriga talade samiska. Nils Ante Somby berättade historier och de talade länge om ”Kirunafestivalen”. Det låg en vibrator på bordet men Nils Ante Somby minns inte om någon lekte med den, hade den mot flickornas bröstvårtor eller något sådant. Nilas Mikael Gaup var ute ett tag och när han kom tillbaka gick han och lade sig efter en stund. Anders Nils Gaup sade att han skulle gå till en annan stuga på en fest som han hade hört talas om. Varken B, Isabell Blind eller Nils Ante Somby ville följa med. Efter att Anders Nils Gaup hade lämnat stugan satt Nils Ante Somby och B och pratade och Isabell Blind blev lämnad lite utanför och Isabell Blind sade att hon ville gå därifrån. Nils Ante Somby vet inte om flickorna försökte få tag på taxi, men de fick i alla fall inte tag på någon. Jörgen Jörgensen Bulj ringde till Nils Ante Somby, som tyckte att denne kunde komma till stugan, det fanns fina tjejer. Han skulle komma men dök aldrig upp. Anders Nils Gaup kom tillbaka till stugan och de satt där en stund till.

Nils Ante Sombys fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 3*.

Nils Ante Somby har avslutningsvis berättat att när han vaknade hade flickorna gått. Han gick upp och borstade tänderna och Anders Nils Gaup städade i stugan. De gick sedan till grannstugan, där polis sedan grep dem.

Anders Nils Gaup: På festen efter samedansen såg han Isabell Blind och B, men talade inte med dem. När han och Nilas Mikael Gaup skulle fara i taxi tillbaka till Notuddens camping kom de två flickorna och frågade om de fick följa med och satte sig i bilen. Anders Nils Gaup tycker sig minnas att Isabell Blind frågade vart

de var på väg och att hon när hon hörde det sade att hon hade hört att det var fest där. De stannade till vid Statoil för att äta. Flickorna ville inte ha något. De fortsatte sedan till campingen och det var väldigt trevligt under resan. Inne i stugan, där Nils Ante Somby fanns, var det mörkt, bara sänglamporna var tända. De tände lamporna och började samtala. Det hade roligt. Anders Nils Gaup frågade om de skulle gå på festen i en annan stuga. Det var ingen som ville gå dit. Han gick ensam till den andra stugan. Han kommer inte ihåg om Nilas Mikael Gaup sov vid det laget, men tycker sig minnas att han var vaken. I den andra stugan pratade han med ett par personer. Han försökte också ringa ett par telefonsamtal innan han gick tillbaka till sin stuga. Han ringde till exempel till en flicka, Lotta (vilket enligt samtalslistan skulle ha skett kl 06.01). När Anders Nils Gaup kom tillbaka till stugan satt Nils Ante Somby, Isabell Blind och B kvar. Anders Nils Gaup är inte säker på om Nilas Mikael Gaup också satt där, eller om han hade somnat. Anders Nils Gaup har för sig att denne var vaken. Anders Nils Gaup tog av sig kolten när han kom in och enligt hans uppfattning var klockan vid det laget efter 06.00.

Anders Nils Gaups fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 3*.

Anders Nils Gaup har vidare berättat att Isabell Blind och B stod utanför stugan och att han sade till dem att han skulle hjälpa dem att ordna skjuts. De verkade också uppskärade och skrämde. Nils Ante Somby kom också ut från stugan och de stod och pratade en stund innan de gick in och satte sig. Under tiden hade Anders Nils Gaup försökt få tag på taxi. Anders Nils Gaup hade blivit väldigt rädd. Han lade sig mot bordet och hörde vad de andra talade om. Isabell Blind sade att hon ville ta sig till Bokenskolan eftersom hon skulle arbeta under dagen. Nils Ante Somby sade att han kunde ordna skjuts på morgonen. Han skulle själv, som han brukar, gå med rajden på dagen. Anders Nils Gaup somnade vid bordet. När han sedan vaknade var han i den säng där de haft sex. Flickorna hade gått. Han städade lite i stugan och packade sina saker. Han och Nils Ante Somby gick därefter till en annan stuga dit polisen sedan kom.

Anders Nils Gaup har tillagt att han inte sett att Nils Ante Somby skulle ha tagit tag i B:s hår och att B verkade vara helt med på det han gjorde. B sade inte heller ”nej” och ”sluta”. Om hon hade gjort det skulle Anders Nils Gaup ha avbrutit det han gjorde.

Isabell Blind, som hörts som vittne på åklagarens begäran, har berättat att hon och B hoppade in i den taxi där Anders Nils Gaup och Nilas Mikael Gaup fanns, eftersom Isabell Blind hade hört att det var fest i en stuga på Notuddens camping. B ville egentligen inte följa med men hon gjorde det eftersom Isabell Blind ville åka. De for först till Statoil. Där bytte Isabell Blind och B platser i bilen. När de sedan kom till campingen klev de av utanför stugan och pratade en stund med taxichauffören. När de sedan gick in i stugan träffade de Nils Ante Somby. Isabell Blind hade inte träffat på honom tidigare. En annan kille låg och sov längst ner i den våningssäng som var längst bort från dörren. Inne i stugan satte de sig och pratade och blev bjudna på grogg.

Isabell Blinds fortsatta berättelse, se *Domsbilaga 3*.

Isabell Blind har tillagt att hon var chockad av det inträffade och inte tänkte på att ringa till polisen. Hon har dessutom varit orolig för sitt vittnesmål, eftersom Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup har stort inflytande i Norge och i Kautokeinoområdet och hon kan få ganska stora problem, bli utstött eller så.

Paulina Sikku och Viktor Kruukka Karkea har också hörts som vittnen på åklagarens begäran. De har berättat i huvudsak följande.

Paulina Sikku: Hon kom tillbaka till Bokenskolan på lördag morgon vid 10–11-tiden. B var redan där. Hon pratade i telefon och grinade och var jätteledsen. När Paulina Sikku frågade vad det var fick hon telefonen och fick tala med B:s pojkvän. Han frågade om Paulina Sikku visste vad som hade hänt och när hon sade nej sade pojkvännen att B hade blivit våldtagen. Pojkvännen ville att Paulina Sikku skulle

hjälpa B att anmäla saken. Efter samtalet med pojkvännen frågade Paulina Sikku B om det var sant och om hon ville få hjälp av Paulina Sikku att anmäla saken. Det ville B och berättade i stora drag vad som hade hänt. B kunde inte berätta så detaljerat eftersom hon var så ledsen. Hon grät, var ”jätteskärriad” och man såg att hon inte mådde bra. Efter att Paulina Sikku ringt till polisen gick hon och B till polisstationen i Jokkmokk och berättade vad som hade hänt. De var sedan till polisen i Gällivare innan de återvände till Jokkmokk. B:s pojkvän kom också till Jokkmokk eftersom B inte mådde bra och ville ha honom där.

Paulina Sikku har vidare berättat att B för henne hade berättat att hon och Isabell Blind hade varit på fest i en stuga. Först hade Nils Ante Somby våldtagit henne och sedan hade en annan kille, som hon då inte visste vad han hette, gjort det. B hade aldrig velat gå på festen men hade följt med för Isabell Blinds skull. Hon hade velat gå därifrån men Isabell Blind ville stanna. B hade sagt att hon var trött och att Isabell Blind hade lovat att vakta henne. B hade inte berättat så mycket om vad som hade hänt men hon hade lagt sig och när hon hade vaknat hade hon märkt att Nils Ante Somby hade dragit ner hennes byxor och våldtagit henne. Hon hade försökt putta bort honom och velat komma därifrån. Sedan hade den andra killen kommit dit och våldtagit henne medan Nils Ante Somby hållit fast henne. Isabell Blind hade kommit från toaletten och knuffat bort den andre killen och B hade kommit därifrån. Sedan hade de försökt ringa efter taxi men inte fått tag på någon.

Viktor Kruukka Karkea: Han är B:s pojkvän sedan snart ett år. Han fick ett telefonsamtal från B vid 4-5-tiden. Hon berättade att de var i en stuga och att hon ville därifrån för att hon kände ”dåliga vibbar”. Det hördes folk i bakgrunden och B sade att de lekte med en vibrator och att hon stötte bort den hela tiden. Han hörde hur hon sade ”nej” och ”bort”. B lät inte alls berusad. På förmiddagen fick han tag på B efter kl 10.00 någon gång. Paulina Sikku kom in och eftersom B var väldigt upprörd sade Viktor Kruukka Karkea till B att han ville tala med Paulina Sikku. Han berättade för henne vad som hade hänt och förklarade att de måste ringa polisen och anmäla vad som hade hänt. Han for sedan till Jokkmokk och träffade B

på kvällen. Hon var väldigt ledsen. De var tillsammans på kvällen innan de for till Kiruna. B har därefter inte mått bra. Viktor Kruukka Karkea har fått vara hemma från sitt arbete för att B varit så ledsen. Han har knappt fått vara närgången för att hon är så rädd och skärrad. Det har varit väldigt jobbigt.

I denna del av åtalet har *Jovsset Henrik Gaup* hörts som vittne på Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups begäran. Han har berättat att han gick och lade sig medan målsägande A var kvar i stugan (se åtalspunkten 1). När han sedan vaknade till var A inte kvar i stugan, men det hade kommit dit andra människor. Anders Nils Gaup jojkade och de verkade ha roligt. Han tror inte att de personerna märkte att han hade vaknat till. Han somnade om efter ett tag. Innan han somnade hörde han att personerna i stugan skrattade och hade trevligt. När han sedan vaknade på morgonen såg han att Nilas Mikael Gaup låg i soffan på andra sidan av stugan. Jovsset Henrik Gaup hade ont i magen och gick därför på toaletten. Han såg då Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup och två flickor i stugan. Han hade sett flickorna när han tidigare hade vaknat till, men annars hade han inte träffat dem tidigare. Nils Ante Somby låg i sin säng där uppe med en flicka bredvid sig och Anders Nils Gaup låg i sin säng där nere med en flicka. De hade täcken över sig. På personerna i nedre sängen såg han bara huvudena och på personerna i den övre sängen såg han en bar arm från flickan som låg ytterst. De hade sina huvuden mot dörren. Han tänkte att det hade gått bra för killarna som hade fått varsin flicka. Han skyndade in på toaletten och tittade inte så noga på dem. Han satte på musik när han var inne på toaletten och hörde inget annat. När han kom ut från toaletten låg Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup fortfarande och sov. En av flickorna satt på sängkanten och den andra vid bordet. Flickorna pratade lite med varandra och han uppfattade stämningen som god. Han hälsade på dem. Hon som satt vid bordet var vacker, hade blont hår och utstrålning och han började sjunga för henne. Nilas Mikael Gaup skrattade lite när han sjöng. Han gick och lade sig och småpratade lite med Nilas Mikael Gaup. Flickorna hade koltar på sig och när de gick tog de på sig tjocka jackor. När flickorna gick sade någon av dem ”vi ses på dansen ikväll”. – Jovsset Henrik Gaup hade inte några fläckar på sina kläder när han kom hem efter besöket i

Jokkmokk (som svar på en fråga med anledning av att det gjorts gällande att Nils Ante Somby efter samlaget med B hade torkat av sig med en tröja som tillhörde Jovsset Henrik Gaup eller Nilas Mikael Gaup). Den vibrator som fanns i stugan tillhörde honom.

Målsägande A har, efter att hon hört vittnesförhöret med Jovsset Henrik Gaup tillagt följande. När hon hade varit på polisstationen i Jokkmokk mötte hon Jovsset Henrik Gaup på vägen, denne som var på väg till polisstationen, berättade att han hade hälsat på flickorna i stugan och sjungit en sång för dem. Han hade sett på dem att de varit ledsna eftersom de varit tysta och inte pratsamma. De hade verkat ”vemodiga”. Jovsset Henrik Gaup hade använt ett uttryck på Kautokeinodialekt, ”skurdnjut” (som synes kunna översättas närmast med ”gå och se svårmodig ut”). A och Jovsset Henrik Gaup talades vid 5-10 minuter och Jovsset Henrik Gaup hade varit orolig och ledsen över vad A hade varit med om.

Jovsset Henrik Gaup har vid ett tilläggsförhör med anledning av A:s uppgifter berättat att han träffade henne på söndagen i samband med ett besök på polisstationen efter att A ringt honom och velat att de skulle träffas. Han sade inte att flickorna hade varit ledsna. Det kan vara att A har tagit fel på två samiska ord och att han sagt ”suohtas” (som kan översättas med glad/glatt) i stället för ”suhtus” (förtvivlad/arg).

Nilas Mikael Gaup, som också hörts på Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups begäran, har berättat att han är kusin till Jovsset Henrik Gaup. När han, Anders Nils Gaup, B och Isabell Blind kom till stugan på Notuddens camping låg Jovsset Henrik Gaup och sov medan Nils Ante Somby klev upp från sängen. Det satte sig och pratade, drack och flickorna var väldigt glada och trevliga. Flickorna hade koltar och dunjackor, den ena svart och den andra röd. De verkade inte särskilt alkoholpåverkade. Anders Nils Gaup och den mörkhåriga flickan (Isabell Blind) satt tillsammans och tycktes ha trevligt. Nils Ante Somby och den ljushåriga flickan (B) hade också bra kontakt och Nilas Mikael Gaup kände sig utanför. Han gick så

småningom och lade sig och somnade, kanske efter 20 minuter. När han vaknade sov alla inne i stugan. Han somnade till ett tag igen och vaknade av att Jovsset Henrik Gaup var på väg till toaletten. Nilas Mikael Gaup såg då att det låg två personer i den övre sängen i våningssängen och två i den undre. Han tänkte att det gått bra för pojkarna som fått varsin flicka.

Nilas Mikael Gaup har vidare berättat att han inte iddes stiga upp när han förstod att han var ensam. Han vaknade av att Jovsset Henrik Gaup hälsade på de två flickorna. Den blonda flickan satt vid bordet och den andra på sängkanten. Jovsset Henrik Gaup sjöng en liten sång och att det var trevligt. Nilas Mikael Gaup talade inte med någon av flickorna men lyssnade på sången. Stämningen var trevlig och de satt vid bordet och skrattade och var glada. När flickorna gick vinkade Nilas Mikael Gaup till dem och någon av dem, troligen den ljushåriga, sade att ”vi ses till dansen”. Nilas Mikael Gaup har hört vad som skulle ha skett i stugan men han har inte sett några tecken på detta. – Nilas Mikael Gaup har efteråt inte sett fläckar eller liknande på de klädesplagg han hade med sig till Jokkmokk.

Åklagaren har påtalat att Nilas Mikael Gaup den 5 februari 2011 under förundersökningen berättat att när han vaknade på morgonen hade flickorna gått och att killarna låg och sov i sina sängar. Den 3 mars 2011 hade Nilas Mikael Gaup sagt att han hade gått och lagt sig och somnat ganska omgående och att när han vaknade var flickorna på väg från stugan. Vid ingendera tillfället hade Nilas Mikael Gaup omtalat det han under vittnesförhöret berättat i enlighet med vad som anges i *Domsbilaga 3*.

Nilas Mikael Gaup har kommenterat detta med att förhören skedde på svenska, utan tolk.

I förhöret den 3 mars 2011 har antecknats att Nilas Mikael Gaup blir tillfrågad om han vill få förhöret översatt till samiska eller norska eller om han önskar tolköversättning men att han svarar att han tycker att han förstått samtalet.

Även *Anders Bromfalk* har hörts som vittne på Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups begäran. Han har berättat att han körde taxi i Jokkmokk under marknaden och av hans berättelse att döma var det han som körde Anders Nils Gaup, Nilas Mikael Gaup, Isabell Blind och B till Notuddens camping och påföljande morgon Isabell Blind och B därifrån in till Jokkmokk. Anders Bromfalk har emellertid förefallit så osäker på vad som förekom i samband med färderna eller på hur flickorna var klädda att hans berättelse får anses sakna särskilt bevisvärde.

På Nils Ante Sombys begäran har slutligen *Jörgen Jörgensen Bulj* hörts som vittne. Han har berättat att han när det höll på att ljusna (enligt samtalslista skulle det ha varit kl 05.49) fick ett telefonsamtal från Nils Ante Somby. Denne bjöd in Jörgen Jörgensen Bulj till fest i stugan. Jörgen Jörgensen Bulj hörde i telefonen röster och skratt i bakgrunden, både mans- och kvinnoröster. Han kunde emellertid inte ta sig ut till stugan.

Det nu nämnda vittnesförhåret har åberopats mycket kort tid innan huvudförhandlingen och utan att vittnet hörts under förundersökningen.

Av utredning som genomgått i målet kan nämnas samtalslistor avseende mobiltelefoner tillhörande i målet inblandade samt sms.

Av utredningen framgår att *målsägande B* till en början inte lämnade sitt medgivande till s.k. tömning av sin mobiltelefon. B har vid tingsrättens huvudförhandling förklarat detta med att hon inte ville vara utan sin mobiltelefon.

Vid teknisk undersökning av den aktuella stugan har det inte påträffats hår i den aktuella sängen eller andra speciella spår.

Rättsintyg har föredragits beträffande Nils Ante Somby, Anders Nils Gaup och B.

Beträffande *B* har antecknats att hon den 5 februari 2011 kl 17.00, efter den aktuella händelsen, vid läkarundersökning angett muskulär värk på vänster sida av ryggen. Under rubriken bakgrundsinformation anges att *B* vid förhör den 15 februari 2011 angett att hon har svårt att sova och att hon inte har besvär från slidan men känner sig uppsvullen i anus och har problem med avföringen.

Beträffande *Nils Ante Somby* har angivits att han vid läkarundersökning den 6 februari 2011 haft två rivsår på vänster arm, två respektive tre centimeter långa. Dessa kan möjligen ha orsakats av klösning från naglar och utseendet har varit förenligt med att de uppkommit den 5 februari 2005.

Beträffande *Anders Nils Gaup* har angivits att han den 6 februari 2011 haft tydliga rivmärken på vänster axels utsida. På vänster skuldra fanns två rivmärken. Ovanför det ena rivmärket fanns en rodnad med inslag av rivmärke. På vänster sida av bröstkorgen fanns en rodnad, liksom in mot bröstbenet, det senare med inslag av punktformig underhudsblödning. I ansiktet fanns en rodnad mitt på vänster sida av pannan. På ett ben fanns över vaden en punktformig blödning.

Rättsintygen har kompletterats med teckningar och fotografier av påträffade skador.

Tingsrätten har även tagit del av förteckningar över telefonsamtal och sms, som förekommit anslutning till den aktuella händelsen.

Åklagaren har åberopat uppgift om temperaturförhållandena i Jokkmokk den 5 februari 2011. Temperaturer om något över 13 grader minus har uppmätts vid Jokkmokks flygplats under den aktuella tiden.

Tingsrättens bedömning i skuldfrågan

Det är ostridigt att sexuella handlingar i form av samlag förekommit mellan *B* å ena sidan och *Nils Ante Somby* och *Anders Nils Gaup* å den andra. Det är utrett att *Nils*

Ante Somby haft vaginalt samlag med B och inbjudit Anders Nils Gaup att delta, varefter denne haft vaginalt och analt samlag med B.

B har påstått att samlagen skett mot hennes vilja och inlets medan hon sovit, medan Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup påstått att samlagen varit frivilliga från B:s sida.

I detta fall är avgörandet av målet inte helt beroende av tilltron till målsägandens berättelse. B har ju varit i sällskap med Isabell Blind, som varit i tillfälle att observera huvuddelen av vad som förekommit i stugan vid den aktuella tidpunkten och dessutom finns ytterligare stödbevisning i form av vittnesuppgifter från hennes pojkvän vittnet Viktor Kruukka Karkea och vittnet Paulina Sikku.

Å andra sidan har från de tilltalades sida också åberopats bevisning till stöd för deras inställning att samlagen varit frivilliga från B:s sida.

B och Isabell Blind har lämnat sinsemellan helt förenliga berättelser som framstått som fullt trovärdiga och logiska. Det finns enligt tingsrättens bedömning inte tillräcklig anledning att ifrågasätta berättelserna. Deras berättelser vinner stöd av vad Viktor Kruukka Karkea och Paulina Sikku berättat om telefonkontakt med B under natten respektive vad hon berättat för dem efter händelsen.

Det finns enligt tingsrättens bedömning, oavsett vad som i den delen påstås från de tilltalades sida, ingen särskild anledning för B och Isabell Blind att ljuga om vad som förekommit. Deras medverkan i målet under förundersökningen och i domstolen har medfört betydande påfrestning på dem. De har utsatts och utsätts även för andra påfrestningar i form av uppmärksamhet där de bor, medial uppmärksamhet och kanske även, som Isabell Blind antytt, risk för represalier. Att de under dessa omständigheter skulle verka för att få Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup oskyldigt dömda för brott framstår som mindre troligt.

Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups vittnen Jovsset Henrik Gaup och Nilas Mikael Gaup, som hörts om vad som förekommit under parernas samvaro i stugan och hur B och Isabell Blind uppträtt i samband med att de slutligen lämnat stugan, har framstått som mindre tillförlitliga. De är uppenbarligen goda vänner till Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup och har besökt Jokkmokks marknad i deras sällskap. Att sällskapet haft sexuella aktiviteter i åtanke har för övrigt framkommit bland annat genom förekomsten av sexleksak och glidmedel. Jovsset Henrik Gaup och Nilas Mikael Gaup har i samma ordalag beskrivit vad de iakttagit när de vaknat på morgonen, vilket gett ett starkt intryck av att de samordnat sina berättelser. Jovsset Henrik Gaups uppgifter om sina kontakter med målsägande A efter händelsen har inte heller varit förenliga med de uppgifter denna lämnat. Även i den här delen har A framstått som mer trovärdig, bland annat när hon berättat att hon inte hade tänkt anmäla det hon själv varit med om förrän hon fick veta att även B skulle ha varit utsatt. Nilas Mikael Gaups och Jovsset Henrik Gaups berättelser förtjänar att bedömas med mycket stor försiktighet.

Det vittnet Jörgen Jörgensen Bulj berättat om ett telefonsamtal kl 05.49 och att han därvid uppfattat att det varit glad stämning i stugan framstår inte heller som särskilt trovärdigt med hänsyn till hans relation till de tilltalade och till det förhållandet att han åberopats i ett sent skede av målet. Tingsrätten anser dessutom, som kommer att anges i det följande, att övervägande skäl talar för att den aktuella händelsen ägt rum något tidigare på natten än vad Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup påstått, nämligen före kl 05.41 i stället för efter kl 06.00, och att det vid tiden för Jörgen Jörgensen Buljs telefonsamtal knappast kan ha förekommit en glad stämning i stugan. Inte heller Jörgen Jörgensen Buljs vittnesmål bör tillmätas särskilt bevisvärde.

Isabell Blind har i sitt vittnesmål berättat att hon inte först uppfattade att den sexuella handlingen inte var frivillig från B:s sida och att hon förstod detta först när B reagerade.

Enligt tingsrättens bedömning framstår inte detta som anmärkningsvärt. B är en endast 19-årig, liten späd flicka, som på grund av alkoholförtäring och trötthet uppenbarligen inte befunnit sig i någon god kondition. De tilltalade har varit betydligt äldre och kraftigare män. Det är tydligt att B haft svårt att värja sig mot dem och man kan mycket väl anta att hon blivit mer eller mindre handlingsförlamad när hon utsatts för de aktuella handlingarna från de tilltalades sida.

Det har även ifrågasatts varför B och Isabell Blind stannade kvar i stugan efter det påstådda övergreppet. Det är utrett att det inte gick att få taxi och att det var förhållandevis kallt ute, 13 minusgrader. På grund av avståndet in till Jokkmokks samhälle och om flickorna var lättklädda är det förståeligt om de dragit sig för att promenera, särskilt om de på grund av trötthet och alkoholpåverkan varit i mindre god kondition.

Det har från Jovsset Henrik Gaups och Nilas Mikael Gaups sida påståtts att flickorna hade dunjackor. Detta har förnekats av B och Isabell Blind.

Det har för tingsrätten inte framstått som särskilt anmärkningsvärt att B och Isabell Blind avstått från ytterkläder under den aktuella kvällen, då det varit och roat sig på olika ställen och ytterkläder kunde vara till besvär. Tingsrätten godtar deras påstående att de inte haft ytterkläder med sig till stugan.

Sedan kan man fråga sig varför flickorna inte genast ringde polisen och anmälde vad som hade förekommit eller varför de inte sökte hjälp i närliggande stugor på campingen, utan i stället återvände till den aktuella stugan för ytterligare ett antal timmar.

Inte heller detta framstår som så anmärkningsvärt att B:s och Isabell Blinds berättelser om övergreppet bör avfärdas. Flickorna synes, som redan nämnts ha varit i mindre god kondition. Isabell Blind har till exempel spytt när de kommit in igen i stugan. Dessutom har de enligt egen uppgift varit påverkade av det som hade

hänt. Tydligt försökte Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup dessutom lugna ner dem.

Trots frågetecknen kring deras uppträdande efter händelsen anser tingsrätten att B och Isabell Blind på ett så trovärdigt sätt berättat om händelsen att deras berättelser bör läggas till grund för bedömningen av åtalet.

Tingsrätten finner således att det är styrkt att Nils Ante Somby utnyttjat att B sovit och tilltvingat sig vaginalt och analt samlag på det sätt han själv beskrivit. B har visserligen inte angett att Nils Ante Somby haft analt samlag med henne men då Nils Ante Somby själv uppgivit detta får påståendet godtas. Då B vaknat har Nils Ante Somby hållit fast B på det sätt åklagaren påstått. Han har vidare inbjudit Anders Nils Gaup att delta i övergreppet och denne har haft samlag med B, som han själv berättat, såväl vaginalt som analt, förutom att han, på det sätt han också själv angett, rört åtminstone ett finger i B:s anus. Såvitt framgått av B:s berättelse har Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup försökt ha samlag med henne samtidigt.

Från B:s sida har påståtts att samlagen ägt rum mellan kl 04.45 och 05.41, då B ostridigt börjat ringa efter taxi, och att dessa samtal ägt rum efter att hon och Isabell Blind gått ut från stugan efter att Isabell Blind kommit och avbrutit Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups handlande mot B. Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup har påstått att samlagen ägt rum efter kl 06.00, således efter B:s samtal till taxi. Tidpunkten har de knutit bland annat till Anders Nils Gaups telefonsamtal till ”Lotta”, vilket skulle ha ägt rum kl 06.01.

Som tingsrätten redan anført bör B:s och Isabell Blinds uppgifter läggas till grund för bedömningen av åtalet. De har berättat att övergreppet skedde innan ett stort antal samtal till taxi ringdes (med början kl 05.41).

Utredningen tyder på att Anders Nils Gaup, Nilas Mikael Gaup, B och Isabell Blind kom till den aktuella stugan förhållandevis kort tid efter att målsägande A hade

lämnat den. Deras ankomst kan beräknas till cirka kl 04.30 eller tiden närmast därefter.

Genom de förhör som hållits i målet har det framkommit att Nils Mikael Gaup gick och lade sig förhållandevis snart efter ankomsten till stugan och att Anders Nils Gaup också ganska snart gick för att se om det fanns fest i en annan stuga. Enligt egen uppgift var han borta en förhållandevis kort stund, innan han återkom och fortsatte samvaron i stugan. Detta tyder på att telefonsamtalet kl 06.01 borde ha ägt rum efter att han återvänt till stugan. Vad som framkommit i målet tyder på att B:s och Isabell Blinds påstående är riktigt, att övergreppet ägde rum innan de kl 05.41 påbörjade de resultatlösa telefonsamtalen till taxi.

Vad som i lag avses med våldtäkt har tingsrätten redan redogjort för under åtalspunkten 1.

Nils Ante Somby måste ha varit medveten om att B sovit när han inledde samlagen och att B av den anledningen befunnit sig i ett hjälplöst tillstånd. Eftersom Nils Ante Somby dessutom med våld betvingat B efter att hon vaknat skall hans förfarande betraktas som våldtäkt.

Anders Nils Gaup kan inte ha undgått att märka vad som förekommit mellan Nils Ante Somby och B och att Nils Ante Somby med visst våld betvingat B. Anders Nils Gaup skall anses ha tillsammans och i samförstånd med Nils Ante Somby genomfört en våldtäkt.

Det är uppenbart att den våldtäkt som är aktuell i detta fall varit vida allvarligare än vad som kan anses vara en mindre allvarlig våldtäkt.

Frågan är då om den skall anses som grov våldtäkt på det sätt åklagaren påstått.

Enligt 6 kap 1 § 4 st brottsbalken skall man vid bedömning av om en våldtäkt är grov särskilt beakta om våldet eller hotet varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmännen med hänsyn till tillvägagångssättet eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.

Enligt tingsrättens bedömning har man att se till samtliga omständigheter kring en gärning när man tar ställning till huruvida brottet är grovt eller ej och med hänsyn till att minsta fängelsestraff för grov våldtäkt är fängelse fyra år bör denna brottsrubricering användas endast för de särskilt allvarliga fallen.

I detta fall kan noteras att det våld B utsatts för inte varit särskilt allvarligt. Våldet har emellertid riktats mot en liten, späd, ung kvinna och något större våld torde därför inte ha varit nödvändigt för att betvinga B.

Inte heller kan det sägas att gärningsmännen i detta fall visat särskild hänsynslöshet eller råhet.

Däremot har i detta fall fler än en förgripit sig på offret, vilket är en omständighet som särskilt skall beaktas. Detta medför emellertid inte att våldtäkten ändå nödvändigtvis skall bedömas som grov.

Nils Ante Somby har som redan nämnts inlett övergreppet mot B när hon sovit och har haft både anala och vaginala samlag och har använt visst våld mot B efter att hon vaknat. Han har dessutom inbjudit, närmast uppmanat, Anders Nils Gaup att delta, vilket denne gjort. Omständigheterna har sammantaget varit sådana, och B utsatts för en sådan kränkning, att den våldtäkt Nils Ante Somby gjort sig skyldig till bör anses grov.

Nils Ante Somby döms därför för grov våldtäkt.

Anders Nils Gaups medverkan har varit betydligt mindre och mer kortvarig. Även om han skall anses ha varit medveten om Nils Ante Sombys betvingande av B framstår hans deltagande i övergreppet med hänsyn till omständigheterna som betydligt mindre allvarligt än Nils Ante Sombys. Det har inte framkommit att Anders Nils Gaup skulle ha varit medveten om vad Nils Ante Somby företagit sig innan han kommit in i rummet och sett Nils Ante Somby ha samlag med B. Anders Nils Gaup verkar för övrigt också snabbt ha kommit till insikt om vad han gjort. Straffvärdet av hans gärning är enligt tingsrättens bedömning inte så högt att den når gränsen för grov våldtäkt.

Tingsrätten bedömer, med beaktande av samtliga omständigheter att Anders Nils Gaup bör dömas, inte för grov våldtäkt, utan för våldtäkt av normalgraden.

Påföljderna

Det har inte framkommit att Nils Ante Somby eller Anders Nils Gaup tidigare skulle ha dömts för brott.

Enligt utredningen om deras personliga förhållanden lever de under socialt ordnade förhållanden. Båda sysslar med renskötsel i Norge. Risken för återfall i brottslighet har bedömts vara liten.

Straffvärdet av de nu aktuella våldtäkterna är så högt att annan påföljd än fängelse inte kan komma i fråga för vare sig Nils Ante Somby eller Anders Nils Gaup.

Nils Ante Somby, som döms för våldtäkt mot målsägande A (mindre allvarlig) och grov våldtäkt mot målsägande B, bör dömas till fängelse fyra år, motsvarande minimistraffet för grov våldtäkt.

Anders Nils Gaup, som döms för våldtäkt mot målsägande B, bör dömas till fängelse två år.

Skadestånd

Vid den nu angivna utgången i skuldfrågorna är Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup skadeståndsskyldiga mot målsägandena.

Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup har inte vitsordat några belopp som skäliga i och för sig för kränkning och sveda och värk/psykiskt lidande och har överlämnat åt tingsrätten att bedöma beloppens skälighet.

När det gäller målsägande A har hon visserligen utsatts för en allvarlig kränkning men det har inte varit fråga om ett regelrätt samlag. Av den anledningen kan ersättningen för kränkning bestämmas till ett lägre belopp än schablonbeloppet för våldtäkt. A bör tillerkännas en kränkingsersättning om 40 000 kr.

Utöver A:s egna uppgifter saknas närmare utredning om omfattningen och intensiteten av den sveda och värk/psykiskt lidande av övergående natur hon drabbats av. Tingsrätten bedömer att det är skäligt att hon tilldöms ersättning i detta avseende med 3 000 kr.

När det gäller målsägande B har hon utsatts för kränkning i sådan omfattning att de belopp hon yrkat av var och en av Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup bör anses skäliga. Anledning saknas att reducera kränkingsersättningen av den anledningen att fråga skulle vara om en enda gärning.

När det gäller B:s yrkande om ersättning för sveda och värk/psykiskt lidande av övergående natur saknas även beträffande henne utöver hennes egna uppgifter utredning om omfattningen och intensiteten av hennes lidande. Tingsrätten bedömer att det är skäligt att envar av Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup ersätter henne i detta avseende med 3 000 kr vardera.

När det sedan gäller B:s yrkande om ersättning för förlorad arbetsförtjänst har hon angivit att hon varit frånvarande från sitt arbete under 109 timmar vid sammanlagt

tolv tillfällen. Timlönen har angivits till 117 kr. Sammanlagda löneförlusten har angivits till 12 753 kr, vartill kommer OB-tillägg med 2 274 kr 40 öre.

Från Nils Ante Sombys och Anders Nils Gaups sida har anförts att B borde ha varit berättigad till ersättning från Försäkringskassan till viss del av beloppet. De har var för sig vitsordat 4 005 kr som skälig ersättning för inkomstförlust.

Parterna har emellertid överlämnat åt rätten att bestämma skäligt skadestånd i denna del.

Vilket belopp B bör vara berättigad till i ersättning för inkomstförlust synes svårutrett med hänsyn bland annat till bestämmelserna om karensdagar. Med beaktande av att B rimligen borde ha varit berättigad till ersättning från försäkringskassan och/eller sjuklön från arbetsgivaren bedömer tingsrätten att det är skäligt att hon tillerkänns 20 procent av den uteblivna lönen, d v s 2 550 kr 60 öre, plus det förlorade OB-tillägget, vilket tillsammans blir 4 825 kr. Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup bör förpliktas att solidariskt betala detta belopp till B.

Brottsofferfond

Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup skall betala föreskriven avgift till brottsofferfonden.

Ersättningar till målsägandebiträde och försvarare

Vad Vera Gärdemalm, Bengt Gustafsson och Magnus Mühler yrkat i ersättning för arbete får godtas med hänsyn till målets omfattning och svårighetsgrad.

Vid bestämmande av ersättning för tidsspillan avseende resa skall beaktas att vissa resor skett under tid då lägre ersättning för tidsspillan föreskrivits.

Med hänsyn till de långa fängelsestraff Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup ådömts, och de avsevärda skadestånd de förpliktas att betala, bör staten svara för kostnaderna för målsägandebiträde och försvarare.

Häktning

Omständigheterna är sådana att Nils Ante Somby och Anders Nils Gaup skall kvarbli i häkte tills denna dom vunnit laga kraft.

Sekretess

Huvudförhandlingen i målet har hållits inom stängda dörrar, utom när yrkandena i målet framstälts och redogörelse lämnats för de tilltalades inställningar.

Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen skall bestå i målet för uppgifter om målsägandenas identitet i vid huvudförhandlingen förebbringade handlingar, i ljud- och bildupptagningar av förhör vid förhandlingen samt även i övriga handlingar i målet, inklusive uppgifter i det elektroniska målhanteringssystemet Vera.

I målet förekommer uppgifter som är särskilt känsliga och motiverar att målsägandena får skydd även mot personer för vilka deras identiteter redan är kända. För att undanröja risken för att skada eller men uppkommer för målsägandena bör även sådana uppgifter vara fortsatt sekretessbelagda. Detta innebär att innehållet i bland annat förundersökningsprotokoll och ljud- och bildupptagningar från huvudförhandlingen bör vara sekretessbelagda inte bara beträffande målsägandenas identitet utan även i den mån de inte redovisas i den offentliga delen av denna dom.

När det gäller denna dom bör bilagorna 1-3 vara sekretessbelagda.

Omfattningen av de uppgifter som sekretessbeläggs framgår av domslutet.

GÄLLIVARE TINGSRÄTT

DOM
2011-03-30

B 112-11

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 4 (Dv 400)

Skriftligt överklagande ställs till Hovrätten för Övre Norrland men skall ha inkommit till tingsrätten senast den 20 april 2011.

Jan Erik Oja

Avräkningsunderlag, se bilaga

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens dom-

skäl enligt klagandens mening är oriktiga,

5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.